

Door Jos Cozijnsen

Jos Cozijnsen is zelfstandig consultant emissierechten, www.emissierechten.nl

CO₂ ook te compenseren met Nederlandse projecten

Toen minister Verburg van LNV de Vakantiebeurs vorige week opende raadde ze vakantievliegers aan: *"Ik zou graag zien dat je gevlogen kilometers ook kunt compenseren met bomen of landschapselementen in Nederland en niet alleen met een bomenproject in Ethiopië en Mozambique, hoe belangrijk ook."* Ze zei erbij dat Kyoto Protocol-regels de compensatie in Nederland onmogelijk zouden maken.

Het verhaal van de minister klopt niet helemaal, dat volgt zo, maar de verzuchting van de minister dat het toch goed zou zijn CO₂ ook met Nederlandse CO₂-projecten te compenseren is op zijn plaats. Alleen, om alle vluchten van Nederlandse (vakantie)vliegers te compenseren door CO₂ blijvend in nieuwe bomen of landschapselementen (struiken, heggen) vast te leggen is niet voldoende oppervlakte in Nederland aanwezig. En de nieuwe Maasvlakte is al bezet vrees ik. Maar het kan ook in andere sectoren. De vrijwillige CO₂-marktvraag is in Nederland nu zo'n 1,5 miljoen ton CO₂ groot.

CO₂-certificaten 'made in Holland'

In 2008 heeft een vijftal varkensboeren rond praktijkcentrum Sterksel in Brabant voor de methaanreducties door zijn mestvergisters voor 2006 en 2007 zo'n 30.000 ton aan CO₂-credits (VERs) verdiend en onder andere aan een Britse bank verkocht voor EUR 5-6 per ton. En ook voor de jaren daarna lopen de sales goed. De reducties kregen ze voor de vermeden methaanuitstoot vanwege mest. De SDE telt namelijk alleen vermeden CO₂-emissies mee. Het project werd geanalyseerd door Greenstream volgens de Kyoto-methode voor mestvergisters. De certificaten werden afgegeven door de geaccrediteerde verificateur TÜV. Deze certificaten kunnen wel voor vrijwillige compensatie, maar niet voor afdekken van verplichtingen gebruikt worden.

CO₂-compensatie in Nederland: onbekend maakt onbemind

Hoe komt het dat er in Nederland nauwelijks CO₂-projecten voor CO₂-compensatie van de grond komen? Dat komt met name door de onbekendheid met die mogelijkheid. Verburg noemt de Kyoto-regels als reden. Dat is niet juist. Volgens de Kyoto-regels rapporteert de Nederlandse regering alle nationale CO₂-emissies van en vastgelegde CO₂ in bos. Daarmee voldoet ons land voor een deel (want er verdwijnt meer bos, dan dat er bij komt) aan de Kyoto-verplichting: elk jaar moet Nederland binnenlands 20 miljoen ton CO₂ reduceren.

Verschil van inzicht

Nu is er een verschil van inzicht tussen aanbieders van CO₂- en groencertificaten en de Nederlandse overheid. De aanbieders van CO₂-compensatie, die nieuwe bomen planten willen daar certificaten voor verkopen. Maar omdat de overheid al dat nieuwe bos ook inboekt in de emissierapportages naar het Klimaatverdrag, denkt men dat er geen certificaten verkocht mogen worden. Maar dat is onjuist. Nederland is immers geen 'eigenaar' van de CO₂-reductie door de aangeplante bomen. Dat is ze ook niet van jouw

emissiereductie die je zelf thuis door energiebesparing of een schonere auto realiseert. Die rapporteert Nederland ook via de energie en verkochte benzine. En je mag als je bos aanplant, daar best 'sponsors' voor zoeken. Zolang er maar slechts één keer voor betaald wordt!

Ook is er een verschil van inzicht tussen vragers naar CO₂-compensatie en de organisatie die de Voluntary Carbon Standard (VCS) ontwikkelt. Die standaard zou alle andere CO₂-standaarden (VER+ ed) moeten vervangen, wat het makkelijker voor de markt maakt. Nu leidt de VCS tot een verkrampte aanpak. Men heeft afgesproken dat in industrielanden die partij zijn bij het Kyoto Protocol geen CO₂-compensatieprojecten plaats kunnen vinden, tenzij dat land een deel van haar Kyoto-budget afboekt, als er reducties voor compensatie worden verkocht. Men gaat er van uit dat alle reducties in bijvoorbeeld Nederland toch al in een boekhouding terecht komen. Nu heeft men onlangs besloten dat dat voor Canada, dat wel partij is maar Kyoto niet uitvoert, niet geldt. En ook in de VS kan je CO₂-compensatie doen en natuurlijk in alle ontwikkelingslanden. Een volstrekte verkrampte en onjuiste aanpak. Want het gaat er om of zonder de betaling door de CO₂-compensatie het project niet zou zijn gerealiseerd. En je moet echt een onderscheid maken tussen de verplichte markt (CO₂-projecten om aan CO₂-verplichtingen te voldoen) en de vrijwillige markt (een vorm van sponsoring van projecten uit ideële motieven). Op de eerste zijn Kyoto-regels van toepassing. De tweede loopt daar eigenlijk doorheen, zonder dat er sprake is van dubbeltelling of dubbele betaling.

Premium Compensatie Tip:

Als je echt wilt dat jouw CO₂-besparing ook voor de Nederlandse reducties meetelt en je bespaarde CO₂ niet weer door een ander bedrijf wordt uitgestoten kun het volgende doen:

- zelf ook nog een gelijke hoeveelheid emissierechten op de verplichte markt kopen en vasthouden; dan komt er bij het project wel 12,50 (actuele prijs) bij;
- het inkopen van emissierechten en uit de markt halen ('retiring'), wat in de VS veel gebeurt, is overigens een effectieve manier om emissies terug te dringen. Het is wel een dure optie als je effect wilt hebben;
- als je project tot energiebesparing leidt, kun je met jouw energiebedrijf een deal maken dat het zelf evenveel emissierechten inlevert: want door jouw besparing heeft het bedrijf per slot van rekening minder emissierechten nodig; dat kost jou geen extra geld.
- In de VS is men al meer marktgericht - al wachten we nog steeds op de internationale CO₂-verplichtingen van de VS -. Een echtpaar in Harrisburg heeft voor allerlei ingrepen in huis 1 ton CO₂-reductie verkocht via \$ 21.50. Dat kan vanaf vorig jaar via <http://www.myemissionsexchange.com> voor \$ 10-25/ ton CO₂. Dat is wellicht toekomstmuziek. Overigens vergoedt het slechts 0,03 % van hun investeringen

In principe geldt: additionaliteit

In het algemeen geldt: de CO₂-emissiereductie in Nederland, die niet gerealiseerd is met subsidie, of omdat het door wet of convenant verplicht was, of plaats vindt door een bedrijf dat onder de verplichte CO₂-emissiehandel valt, komt in aanmerking voor financiering door de vrijwillige markt. Natuurlijk moet dat wel goed gedocumenteerd zijn, moet het additioneel zijn, dus zonder CO₂-certificaten niet gebeuren en achteraf geverifieerd worden door een erkende verificateur volgens een geaccepteerde meetmethode. Je moet bewijzen dat een project het beter doet dan in vergelijkbare cases of benchmarks.

Voorbeelden

In principe komen hier allerlei projecten voor in aanmerking; een paar suggesties:

- Een bedrijf wil voor een nieuw kantorenpark zelf duurzame energie op gaan wekken voor stroom, warmte en koeling met mestvergisters (gesloten energiesysteem en methaanreductie): die besparen t.o.v. vergelijkbare projecten.
- Kinderdagverblijven of een regiotaxibedrijf wil overstappen op elektrische voertuigen op hernieuwbare energie; dat betekent de aanschaf en exploitatie van nieuwe, dure auto's;
- Een groep boeren wil zoveel mogelijk CO₂ opnemen en vasthouden in de akkers, door niet met voertuigen te ploegen, het hele jaar de bodem met groen bedekt te houden en humus, CO₂ of biochar (houtskool-residue van pyrolise) injecteren in de bodem en heggen rond de akkers te planten;
- Een groep fabrieken maakt met restwarmte een warmwater-netwerk voor een woonwijk of sporthal/zwembadcomplex.

Standaarden

Niet voor alle projecten zijn al standaarden voorhanden, maar daar wordt aan gewerkt. In de meeste gevallen kent de overheid de CO₂-projecten niet en rekent de reducties in het geheel niet mee. Dat komt omdat de emissieboekhouding geen projecten meet maar van nationale en subsidiegegevens uitgaat. Als in de toekomst meer van project- of bedrijfsberekening wordt uitgegaan, net als bij de verplichte CO₂-emissiehandelbedrijven, worden meer emissiereducties zichtbaar en ontstaat er een verplichte en dus hogere CO₂-marktwaarde voor de betreffende ondernemers. In dat geval zou Nederland wel een deel van het Kyoto-budget moeten inleveren, omdat ook voor de verplichte markt er minder emissies plaatsvinden. De vrijwillige markt biedt een unieke financieringsmogelijkheid voor gemeenten en provincies die klimaatneutraal willen worden. En waarom zou Eindhoven Airport en Greenlease voor de CO₂-compensatie alleen terecht kunnen bij projecten aan de andere kant van de wereld? Die verzuchting van Verburg is terecht.

Januari 2010